ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΤΟΥ ΑΝΑΚΤΟΡΟΥ ΤΟΥ ΚΑΔΜΟΥ

ΕΝ ΘΗΒΑΙΣ

Ἐν τοῖς *Πρακτικοῖς* τοῦ 1911 σ. 148 ἐγένετο λόγος περὶ αὐλῆς τοῦ κτιρίου, ἧς μέρος ἀνεσκάφη ἤδη καὶ περιεγράφη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Ἐπειδὴ ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ δὲν κατωρθώθη νὰ γείνῃ ἀπαλλοτρίωσίς τις χώρου πρὸς Β ἢ πρὸς Ν τῶν ἐρειπίων, ἔνθα εἶνε σχεδὸν βέβαιον, ὅτι ὑπάρχει συνέχεια αὐτῶν, ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ 1912 χορηγοῦντος καὶ πάλιν τοῦ εὐεργέτου τῆς Ἑταιρείας κ. Goekoop ἐστράφη κατ' ἀνάγκην πρὸς Δ, ἵνα ἀποκαλύψῃ ὁλόκληρον τὴν εἰρημένην αὐλὴν καὶ συναντήσῃ τὰ πρὸς Δ προσδοκώμενα σχετικὰ πρὸς τὸ ἀνεσκαμμένον κτίριον ἐρείπια (ΑΑ 1909 σ. 82). Πράγματι δὲ εἰς ἀπόστασιν 8 μέτρων ἀπὸ τοῦ στομίου τοῦ φρέατος (*Πρακτικὰ* 1911, σ. 148 ἑξ.) εὑρέθη τοῖχος παχὺς ἐντὸς τῶν ἀδιαταράκτων μυκηναϊκῶν χωμάτων θεμελιωμένος, διήκων ἀπὸ Ν πρὸς Β ἤτοι μὴ ὢν παράλληλος πρὸς τοὺς τοίχους τοῦ ἀνακτόρου, διήκοντας τοὺς μὲν ἀπὸ ΝΔ πρὸς ΒΑ τοὺς δὲ ἀπὸ ΒΔ πρὸς ΝΑ, καὶ κατεστραμμένος πρὸς Β (διατηρεῖται ἐπὶ 4 μέτρα ἀπὸ τοῦ τοίχου τοῦ κτήματος Λογοθέτου ΑΕ, 1909 σ. 57 εἰκ. 1 πλησίον καὶ παραλλήλως τῆς γραμμῆς τοῦ δυτικοῦ ἐπιπολαίου τοίχου τοῦ δυτικωτάτου τῶν νοτίων κρεοπωλείων). Ἐπίσης ὁ τοῖχος οὗτος εἶνε κατεστραμμένος κατὰ τὰ ὑψηλότερα μέρη αὐτοῦ, ἡ δὲ καταστροφὴ αὕτη ἐγένετο πρὸς ἐξαγωγὴν λίθων βεβαίως ἐν ὑστάτοις ῥωμαϊκοῖς χρόνοις, ὡς δεικνύουσι τὰ καλύπτοντα τὸ ὑπόλοιπον μέρος αὐτοῦ χώματα. Τὸ πάχος τοῦ τοίχου δὲν ἀπεκαλύφθη, ἐπειδὴ ἡ ἀνασκαφὴ διεκόπη ἀποτόμως τῇ 18 Σεπτεμβρίου, κηρυχθείσης τῆς ἐπι-

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
21/09/2024 06:48:47 EEST - 18.217.242.178

στρατεύσεως τοῦ κράτους διὰ τὸν πόλεμον. Τὰ χώματα καθ' ὅλον τὸ πλάτος τοῦ χώρου τῶν κατεδαφισθέντων κρεοπωλείων εἶνε μέχρι μεγάλου ὕψους μυκηναϊκόν, ἐξικνούμενά που πρὸς Β μέχρι σχεδὸν 0,50 ὑπὸ τὴν νέαν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους (ὁλικὸν βάθος τῆς ἀνασκαφῆς μέγιστον πρὸς Ν μέχρι 3,40 μ.), ἐνομίσθη ὅμως καλὸν νὰ καταλίπωμεν στρῶμά τι αὐτῶν ἀνέπαφον ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ βράχου μέχρις ἀποκαλύψεως καὶ τοῦ λοιποῦ χώρου τοῦ κτιρίου. Τὸ δάπεδον τοῦ ἀγγειοπλαστικοῦ κλιβάνου ὑπῆρξεν ὁ γνώμων τῆς κατὰ βάθος προόδου τῆς σκαφῆς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο. Τὸ ἀνασκαφὲν μυκηναϊκὸν στρῶμα πρὸς Δ τοῦ κλιβάνου ἐπὶ ἐκτάσεως 4 μέτρων ἦτο ἀνάμικτον μετὰ πολλῆς τέφρας. Ἐν τοῖς ἐπιπολαίοις χώμασιν ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους ἐφάνησαν πέντε βάσεις κτισταὶ διὰ παντοδαπῶν λίθων καὶ πηλοῦ καὶ κορυφούμεναι ὑπὸ μεγάλου ἑκάστη κυβολίθου, εἰς δευτέραν ταύτην χρῆσιν κειμένου· αἱ βάσεις αὗται μαρτυροῦσι περὶ τριπλῆς τοὐλάχιστον σειρᾶς ξυλίνων κιόνων ἀνηκόντων πιθανώτατα εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν ἀγοράν, περὶ ἧς ποιεῖται λόγον ὁ Παυσανίας (*ΑΕ* 1909, σ. 113 ἑξ.). Τὰ θεμέλια τῶν βάσεων τούτων διακόπτουσι τὰ μυκηναϊκὰ χώματα μέχρι τινὸς βάθους ὡς ποιοῦσι καὶ τοιχάριά τινα ἐπιπόλαια ἀσυναρμολόγητα εἰσέτι ἀρχιτεκτονικῶς ἀλλὰ σχετικὰ πρὸς τὰς βάσεις, ὡς φαίνεται. Ἐν τῷ χώρῳ τοῦ δυτικωτάτου βορείου κρεοπωλείου εὑρέθη μέρος τεχνικωτέρου δαπέδου ἐστρωμένου διὰ στρώματος ἐξ ἀσβέστου καὶ τετριμμένης κεράμου καὶ περιβαλλομένου ὑπὸ ταπεινοῦ στενοῦ ἰσοϋψοῦς πανταχοῦ τοιχαρίου ἐκ πώρων πελεκητῶν, ὥστε νὰ σχηματίζηται τετράπλευρος ὀρθογώνιος ὁ χῶρος, οὗ ὅμως τὸ πλεῖστον μέρος κεῖται ὑπὸ τὴν οἰκίαν Στρατῆ ἄγνωστον. Τὰ μυκηναϊκὰ χώματα ἐνταῦθα πρὸς Δ εἶνε ἀνατεταραγμένα, τὰ δὲ μυκηναϊκὰ ὄστρακα εὕρηνται μετὰ θραυσμάτων κανθάρων, ἐρυθρομόρφων καὶ ῥωμαϊκῶν ἀγγείων. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ εἰρημένου ἐστρωμένου «θαλάμου» πρὸς Α εὑρέθη ἐντὸς ἀδιαταράκτων ὑψηλῶν μυκηναϊκῶν χωμάτων, ἐρειδόμενος πρὸς Β παρὰ τὰ θεμέλια τῆς οἰκίας Στρατῆ ἐπὶ τοῦ ἀνυψουμένου αὐτόθι

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
21/09/2024 06:48:47 EEST - 18.217.242.178

φυσικοῦ βράχου μέγας λίθος πλακώδης πάχους μεγίστου 0,75 καὶ μήκους μεγάλου μέχρι 2,10. Ὁ λίθος εἶνε σύμπηκτος σκληρὸς ἐκ μεγάλων κροκαλῶν ποταμίων, ξένος δὲ πρὸς τὰς Θήβας καὶ τὴν ἐγγὺς γειτονίαν. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτοῦ εἶνε ἀνώμαλος. Ἀνεγείραντες τὸν λίθον εἴδομεν, ὅτι ἡ κάτω ἐπιφάνεια εἶνε εἰργασμένη, δεικνύουσα κυκλικὸν ἀνέχον ἐλλειψοειδὲς λεῖον ἐπάνω ἔδαφος, περιβαλλόμενον ὑπὸ λείου τοῦ τα-

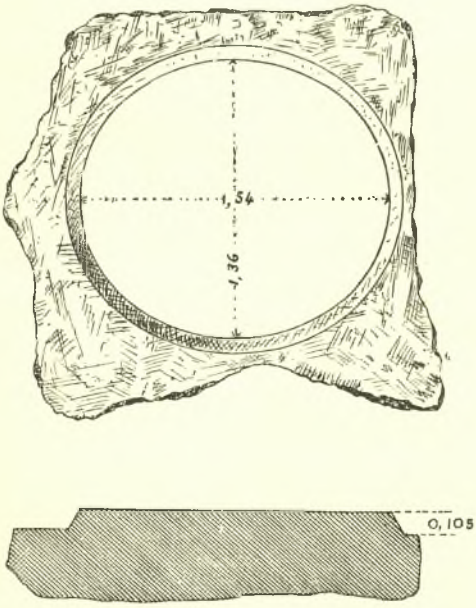

Εἰκ. 1.

πεινοτέρου περιθωρίου. Ὕψος τοῦ ἀνέχοντος ἐδάφους 0,105, μείζων διάμετρος τῆς ἐλλείψεως 1,54, ἐλάσσων δὲ 1,36 (εἰκ. 1). Τὴν χρησιμότητα τοῦ μεγάλου τούτου λίθου δὲν ἠδυνήθην νὰ ἑρμηνεύσω, ἐσκέφθην ὅμως, ὅτι ὁ κορυφαῖος λίθος θολωτοῦ τινος οἰκοδομήματος ὁ συγκρατῶν τὴν ἁρμονίαν τοῦ κτιρίου (πρβλ. Παυσ. IX, 38,2), οἷα ὑπῆρχον ἐν ταῖς αὐλαῖς τῶν μυκηναϊκῶν ἀνακτόρων (Ὀδ. X, 442), ἔδει νὰ ᾖ παρόμοιος.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
21/09/2024 06:48:47 EEST - 18.217.242.178